

2. Esettanulmány: Hulladékhasznosítás, hulladékártalmatlanítás

A beruházó – Nagyprofit Kft. – 2009. február 12-én környezetvédelmi engedélyezési eljárás lefolytatását kérte a Felügyelőségtől 120 t/nap gumiabroncs, mint nem veszélyes hulladék égetéssel történő ártalmatlanításra vonatkozó tevékenység folytatásához. Még a hatástanulmány alapján elkészülő engedély kiadása előtt a Kft. bejelentette az égetési kapacitás jogszabályi értékek alá történő csökkentését 120 t/napról 70 t/napra, ami azt jelentette, hogy a csökkentett kapacitás esetén környezeti hatásvizsgálat lefolytatásának kötelezettsége a hatályos jogszabályi keretek alapján nem állt fenn. Az elbíráláskor hatályos 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet értelmében 72 t/nap¹ égetési kapacitás alatt a környezeti hatásvizsgálat lefolytatása nem volt szükséges.

2010. január 25-én a beruházó hulladékhasznosítási tevékenység (gumihulladék égetéssel való ártalmatlanítása és energetikai hasznosítása) végzésére feljogosító engedély iránti kérelmet nyújtott be az illetékes környezetvédelmi felügyelőséghez. A beruházó a telephelyen hulladékégető berendezést és csatlakozó füstgáztisztító egységet telepített. Az engedély iránti kérelem szerint a beruházó kizárólag szennyezetlen ipari gumihulladék hasznosítását tervezte. Az égetés során keletkező forró füstgáz hőtartalmát gőz előállításra használják. Az így keletkezett gőzt hasznosítják, az üzem a saját gőzszükségletének biztosításán túlmenően elektromos energiát termel, amelyet az üzem mellett telepített üvegház fűtésére hasznosítanak. A benyújtott tervdokumentáció alapján mivel az égető működése során képződő hőmennyiséget a beadott terveknek megfelelően villamos energia termelésre fordítják, úgy a Hgt. 4. számú melléklete szerint a tevékenység „R1 fűtőanyagként történő felhasználás, vagy más módon energia-előállítás” kódszámú és elnevezésű hulladékhasznosítást szolgáló műveletnek tekinthető. Ennek megfelelően összevont hulladékátvételi, hulladékhasznosítási és pontforrás működési engedélyt adott ki a felügyelőség.

A Zöld Környezetvédelmi Egyesület (továbbiakban: Egyesület) az eljárásba ügyfélként bejelentkezett. A felügyelőség ügyféli jogállását elfogadta.

Az Egyesület fellebbezést nyújtott be a másodfokú környezetvédelmi hatósághoz arra hivatkozással, hogy a Nagyprofit Kft. által tervezett tevékenység nem hasznosítás, hanem ártalmatlanítás, mivel a Kft. által üzemeltetett létesítmény, technológia elsődleges célja a hulladékok ártalmatlanítása, és csak másodlagos célja az energiatermelés. Az Egyesület arra hivatkozott, hogy az üzem által termelt hő nagyobb részben nem kerül ténylegesen felhasználásra a Kft. által tervezett üvegházban. A megtermelt hőnek csak a fele – és ráadásul csak az év egy részében – kerül hasznosításra: az üvegház fűtése csak októbertől ápriliséig indokolt, míg az égető egész évben üzemel. A másodfokú hatóság a Ket. 105. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú határozat helyben hagyása mellett az egyesület fellebbezését elutasította. Indokolásában előadta, hogy a beruházó által benyújtott engedélyezési dokumentáció alapján az égetőmű által megtermelt hő energetikai hasznosítása valósul meg.

Az Egyesület a környezetvédelmi hatóság másodfokú határozata ellen közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata érdekében keresetet nyújtott be. Keresetében előadta, hogy a Nagyprofit Kft. által tervezett beruházás elsődleges célja hulladékártalmatlanítás. Ezen

¹ A 314/2005. Korm. r. 3. melléklet 116. pontjában szereplő 3 t/óra érték átváltása, ha az üzem napi 24 órát működik, így jön ki a 72 t/nap érték.

állítását elsősorban arra alapozta az Egyesület, hogy az üzem alapvetően a gumihulladék égetésére jött létre, míg a hőtermelés és az üvegház fűtése csak másodlagos. Ezen kívül arra is hivatkozott az Egyesület, hogy az üvegház fűtése csak idényszerű – azt csak októbertől áprilisig kell fűteni –, így a hulladékhasznosítás is csak részleges; vélelmezhető, hogy a tényleges tevékenység hulladékártalmatlanításra irányul. Másodsorban az Egyesület szerint a Felügyelőség ezen kívül nem vizsgálta azt, hogy a Kft. a megtermelt hőt ténylegesen milyen arányban hasznosítja. Mindezek alapján az Egyesület álláspontja szerint a hatóság határozata megalapozatlan és jogellenes.

Ön az ügyet tárgyaló bíró, melyik félnek adna igazat, milyen érvek alapján?

Kérdések:

1. Milyen ítéletet hozna a fenti esetben? Kérem, válaszát indokolja!
2. Lehetséges-e, hogy ugyanazon hulladékkezelési művelet egyidejűleg minősüljön hulladékhasznosításnak és -ártalmatlanításnak?
3. Mennyiben változik a bíróság ítélete az új hulladék keretirányelv (2008/98/EK) alkalmazásával? Az új hulladék keretirányelvben meghatározott „hasznosítás” és „ártalmatlanítás” fogalmak változtatnának-e a bíróság ítéletén?

„hasznosítás”: bármely művelet, amelynek fő eredménye az, hogy a hulladék hasznos célt szolgál annak révén, hogy olyan más anyagok helyébe lép, amelyeket egyébként valamely konkrét funkció betöltésére használtak volna, vagy amelynek eredményeként a hulladékot oly módon készítik elő, hogy az ezt a funkciót akár az üzemben, akár a szélesebb körű gazdaságban betölthesse. A II. melléklet tartalmazza a hasznosítási műveletek nem kimerítő listáját;

„ártalmatlanítás”: minden olyan művelet, amely nem számít hasznosításnak, még akkor is, ha a művelet másodlagos jelleggel anyag- vagy energiavisszanyerést eredményez. Az I. melléklet tartalmazza az ártalmatlanítási műveletek nem kimerítő listáját;

Alkalmazandó jog:

- 2008/98/EK irányelv 3. cikk 15. és 19. pont, I. és II. melléklet, 23. cikk (4) és 2006/12/EK irányelv 1. cikk e)-f) pont, II.A és II.B mellékletek, 9-11. cikk
- C-458/00. sz. ügy 33-34. pont; *Az Európai Közösségek Bizottsága kontra Luxemburgi Nagyhercegség*
- C-6/00. sz. ügy 69. pont; *Abfall Service AG (ASA) kontra Bundesminister für Umwelt, Jugend und Familie. Előzetes döntéshozatal iránti kérelem: Verwaltungsgerichtshof - Ausztria.*
- C-116/01. sz. ügy 40. pont; *SITA EcoService Nederland BV, korábban: Verol Recycling Limburg BV kontra Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. Előzetes döntéshozatal iránti kérelem: Raad van State - Hollandia.*
- 2000. évi XLIII. törvény a hulladékgazdálkodásról 4. sz. melléklet
- 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 1. melléklet 49. pont; 3. melléklet 116. pont